

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna

APARE SAPTAMANAL

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.

Articole și corespondențe

se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor

un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Bugetul cultelor pe 1934/35

și

Doleanțele Bisericii ortodoxe

Considerațiuni generale

Suntem în preajma deschiderii corpurilor legiuitoare, cari vor avea să stabilească cifra bugetului țării pe anul 1934/35, așa că este de cea mai mare actualitate și chestiunea întocmirii bugetului cultelor, care ne interesează mai de aproape. Cu multă durere în suflet și mahnire trebuie să facem constatarea, că până acuma toate guvernele țării dela război încoace au arătat față de Biserica ortodoxă un tratament master nedreptățindu-o, și favorizând în același timp celelalte culte, în detrimentul ei. Dovadă ne sunt bugetele cultelor pe cei 15 ani din urmă. Acest lucru a fost recunoscut în mod oficial nu de mult de pe banca ministerială de un membru al guvernului actual. S'au arătat în repetite rânduri nedreptățile jignitoare și umilitoare față de Biserica ortodoxă, prin adrese ori memorii, s'au scris broșuri, s'au făcut apoi an de an de cei în drept intervenții personale la ceice conduceau destinele țării, uneori chiar și la Rege, pentru curmarea acestor nedreptăți, dar toate au fost înzadar. Am rămas cu promisiunile guvernanților; dar în același timp cu lefurile de mizerie ale preoților, amputate cu 5 curbe, (2 peste curbele celorlalți funcționari publici), cu serviciile centrelor eparhiale desorganizate prin suprimarea multor posturi de mare importanță și absolut indispensabile în organizația Bisericii noastre, cum sunt: consilierii, misionarii, secretarii, revizorii eparhiali, protopopii mai mult de jumătate și dela parohii jumătate din cantăreții bisericești. În același timp cultele neortodoxe au fost menajate și favorizate, respectându-li-se cu o neînțeleasă scupulozitate toate privilegiile moștenite dela asupritorii noștri de eri și acordându-li-se pe lângă acestea și alte noi favoruri.

Nedreptățirea Bisericii ortodoxe și favorizarea celorlalte culte

Astfel Bisericii ortodoxe i s'au suprimat în 1931 peste 1200 de posturi, iar în 1933 încă 2504 de cantăreți bisericești, în timp ce celorlalte culte, în loc să li se facă suprimări în măsură egală, li s'a înmulțit numărul personalului și la centrele eparhiale și la parohii. Din bugetul pe 1932 s'au redus Bisericii ortodoxe 43.880.658 Lei, pe când bisericii unite i s'a acordat un spor de 19.750.586 Lei, iar unitarilor maghiari un spor de 1.325.743 Lei.

Acest tratament al Bisericii noastre provine din faptul, că toate guvernele au apreciat rolul Bisericii nu-

mai sub aspectul intereselor politice, iar nu după însemnătatea ei divină pentru îndrumarea sufletelor spre o viață religioasă-morală și pentru mântuirea lor. Spre a o putea folosi pentru realizarea scopurilor sale vremelnice politice, statul a ținut-o în sârăcie și dependență față de el și nici când nu a văzut cu ochi buni tendința spre independență a Bisericii în conducerea afacerilor administrative și a vieții ei spirituale, având oroare față de așa zisa «autonomie».

S'ar putea urma cu nedreptățile aplicate Bisericii ortodoxe și cu favorurile acordate celorlalte culte și în special bisericii unite, dar renunțăm la expunerea lor fiind destul de cunoscute și înșirate pe larg în diferite memorii și broșuri.*

Declarațiile favorabile ale dlui Popescu Necșești, subsecretar de stat la culte

În bugetul cultelor pe 1934/35 nădăjduim să se repare măcar unele din nedreptățile trecutului. Nădejdea noastră se bazează pe declarațiunile categorice și îmbucurătoare ale dlui Al. Popescu Necșești, subsecretar de stat la Ministerul cultelor, făcute în ședința senatului din 25 Aprilie a. c. ca răspuns la comunicarea părintelui senator Vichentie Pirtea, care a cerut încetarea nedreptăților din trecut, salarizarea mai omenească a preoției, ștergerea curbelor speciale etc. A cerut apoi executarea programului moștenit dela regretatul prim-ministru I. G. Duca, despre care dl prim-ministru Tătărescu spunea la conferința cu prefeții: «din băltoaca de sânge dela Sinaia am ridicat programul lui Duca și-l voi executa. În acest program se cuprind și drepturile bisericii». Regretatul I. G. Duca spunea în o adunare dela R.-Vâlcea următoarele: «Partidul național liberal nu concepe să nesocotească faptul, că Biserica ortodoxă este Biserica mării majorității a locuitorilor acestei țări. De asemenea nu poate să admită, ca sub cuvânt de a nu apăsa alte confesiuni, să se ajungă cum s'a ajuns sub guvernarea național-țărănistă la „persecutarea Bisericii noastre strămoșești».

La această comunicare dl Popescu-Necșești a răspuns: «La comunicarea ce se face pentru nevoile Bisericii ortodoxe și pentru celelalte culte, sânt fericiți a răspunde în numele guvernului, referindu-mă la partea ultimă din comunicare, care a scos în evidență programul, pe care

acest guvern l-a avut în vedere, când a luat răspunderea guvernării și anume: restituirea Bisericii ortodoxe române în toate drepturile, cari au fost uitate dela 1928 încoace... Iată de ce ziceam, că trebuie să fie restituită Biserica ortodoxă română în toate drepturile sale. Toate curbele s'au aplicat preoților. N'a fost în stat o instituție mai neglijată decât Biserica și slujitorii ei. Ei bine, când guvernul actual și-a întocmit programul de realizări, s'a gândit să restabilească tot ceea ce printr-o omisiune regretabilă s'a neglijat; cu timpul se va forma chiar un guvern separat al Cultelor și Artelor, pentruca tocmai să se reia tradiția, pe care așa de strălucit a reprezentat-o dl Lapedatu Alex. în trecutul guvern». După ce vorbește de programul moștenit dela dl I. Duca, de care a făcut amintire și I. P. S. Sa Patriarhul Miron în cuvântarea dela înmormântare, dl P. Necșești încheie cu cuvintele «Sunt autorizat să declar, că în colaborare cu Ministerul Finanțelor, vom găsi... să aplicăm cu sfințenie și cu energie acest program și cu privire la Culte și Biserica ortodoxă». (Mon. ofic. p. III Nr. 31 din 26 V. 1934 pag. 1614).

În urma acestor așa de categorice și obligatorii declarațiuni, pe cari le salutăm cu toată satisfacția și nădejdea și în urma legământului făcut cu atâta hotărâre de șeful actualului guvern, și cunoscând bunăvoința și solitudinea dlui Ministru Dr. C. Anghelescu și a dlui subsecretar Popescu Necșești, ambii fii devotați ai Bisericii ortodoxe, credem că vor realiza cel puțin în parte ceea ce au promis, pentru înfăptuirea programului moștenit dela dl I. Duca.

Deși aflăm în momentul din urmă că dl Popescu Necșești ar fi demisionat din guvern, totuși declarațiile făcute angajează guvernul.

Cred, că nu este fără interes să arăt aci, că nu toate sumele votate într'un buget, se și folosesc spre scopul pentru care s'au votat, ci de multe ori li se dă altă destinațiune. Urmărindu-se anulările și deschiderile de credite în decursul anului și cari se publică în Mon. oficial, se poate ușor vedea, cum se trec de ușor sumele dela un capitol la altul și se schimbă destinația banilor. Dau un exemplu din cele multe. În Mon. oficial Nr. 77/1934 se anulează mai multe sume, între cari din cheltuielile materiale ale Bisericii ortodoxe suma de 1.076.000 Lei și dela subvențiuni 2.300.000 Lei, iar dela celelalte culte 245.000 Lei, ca să se poată vota un credit suplimentar de 7 milioane Operei române și 2 milioane pentru diferite cheltuieli de transport. Va putea oricine aprecia de ce ordin sunt preferințele celor dela conducerea treburilor țării.

În urma acestor constatări generale, îmi iau voie a înșira, măcar unele din doleanțele Bisericii ortodoxe, a căror înfăptuire o așteaptă cu nerăbdare întreaga suflare ortodoxă.

1. Aplicarea principiului proporționalității

Biserica ortodoxă nu așteaptă nici un favor, ci numai aplicarea cu dreptate a principiului proporționalității la acordarea de către stat a ajutoarelor diferitelor culte, în conformitate cu dispozițiunile clare ale Art. 31 din Legea pentru regimul general al cultelor, ca ajutoarele pe cari statul le va acorda diferitelor culte să fie în raport cu numărul credincioșilor, cu situația materială a cultelor respective și cu nevoile reale, ținându-se cont și de averile ce le posed.

Trebuie să arătăm aici cum nu se respectă acest principiu din partea statului nostru. Biserica ortodoxă cu 13 milioane suflete are bugetate 17 episcopii, cu 54 de consilieri, 73 de protopopi, 1 secretar și 7825 de preoți; cea greco-catolică cu 1.300.000 suflete 5 episcopii cu 31 consilieri (canonici) 75 de protopopi, 10 secretari, 1569 preoți, câte 3 spiritali și 3 secretari la Academii teologice, cari lipsesc la ortodocși; iar la rom. catolici maghiari cu cca 1 milion suflete 6 episcopii, cu 17 consilieri, 28 protopopi, 8 secretari și 696 preoți.

Acum, în preajma alcătuirii bugetului, este, cred, timpul oportun, să se revizuiască chestiunea subvenționării cultelor de către stat și să se dea Bisericii ortodoxe satisfacția cuvenită pentru nedreptățile ce i s'au aplicat mai ales dela 1931 încoace.

2 Spor la salariile preoților prin ștergerea curbelor speciale

Salarizarea preoților și a celorlalți slujbași ai Bisericii să se facă conform cvalificației, ca și a celorlalți slujitori ai statului și conform dispozițiunilor statutului funcționarilor publici.

Să se șteargă curbele speciale, ce s'au aplicat, fără nici o bază legală numai la salariile preoților începând cu anul 1931 și să li se aplice numai curbele ce se aplică tuturor funcționarilor publici. Ștergerea curbelor speciale necesită un spor de cheltuieli, care va trebui prevăzut în noul buget. Cetim însă în zările din 4 Iunie a. c. comunicatul dat în legătură cu alcătuirea bugetului Ministerului instrucțiunii și cultelor, în care nu se vorbește nimic de sporul ce ar trebui acordat pentru ștergerea curbelor. Comunicatul spune: «A rămas definitiv stabilit că numai bugetele a 2 departamente, — apărarea națională și instrucția, — se vor prezenta parlamentului cu un însemnat spor față de bugetul în curs. Astfel proiectul de buget al Ministerului instrucțiunii prevede un spor de 56 milioane. Acest spor cuprinde salariile celor 6500 învățători nou numiți dela 1 Ianuar 1934 până în prezent, precum și gradațiile membrilor corpului didactic dela 1 Noemvrie 1934 și până la 1 April 1935». Vor trebui deci făcute din nou intervențiile necesare atât la Ministerul

* Vezi broșurile: „Bugetul cultelor pe 1931“, „Bugetul cultelor pe 1930 și Biserica ortodoxă“ și „Să înceteze confesionalismul politic“ de păr. V. Nichifor, și alte articole din reviste și ziare.

Cultelor, cât și al Finanțelor pentru prevederea acestui spor în noul buget, ca să nu ne pomenim că am rămas numai cu promisiuni.

Revizuirea satorirei salariilor preoțești

O revizuire a salariilor preoțești se impune cu tot mai multă necesitate, deoarece prin aplicarea atâtor curbe s'au redus salariile acestora atât de mult, încât au ajuns în urma celor mai inferiori slujbași ai statului. Astfel un preot cu 4 gradații, cu bacalaureat și absolvența Academiei teologice, care în 1930 primea salariu de 7130 Lei lunar a ajuns să primească în 1933 abia 3200 lei lunar, iar un preot fără gradații, cu aceeași pregătire, care în 1930 primea salariu de 4460 Lei lunar, primește în 1933 abia 2070 Lei, un salariu cu totul necorespunzător, ceea ce este egal cu retribuția unui picier ori sergent cu 4 clase primare. Servitorii dela ministere și alte instituții primesc salarii dela 3000 lei în sus.

Din sumele de sus, după reținerea de 10% la fondul de pensuni, după achitarea impozitului de 4 și 8%, și a supracotei, ce-i mai rămâne bietului preot ortodox, familist, cu multe îndatoriri sociale, ca să facă față cheltuielilor zilnice cu susținerea familiei, cu creșterea copiilor la școală, cu cumpărarea cărților necesare la cultivarea sa? E de mirare cum trăiesc mulți preoți cu un salariu atât de redus și numai ei știu la câte necazuri și privațiuni sunt expuși. Cu bucurie și satisfacție se poate totuși constata, că preoțimea noastră, cu toată sărăcia cu care are de luptat, nu a dezerat dela datoria ei, ci este la locul ei, întărind și puterile spre a-și putea și mai bine îndeplini misiunea sfântă de a duce sufletele credincioșilor la Mântuitorul Hristos.

Veniturile dela epitrafii și din sesiile parohiale, de cari se vorbește atâta, și cari au fost calculate odată la satorirea salariilor preoțești, nu pot fi o justificare pentru aplicarea curbilor speciale, deoarece aceste venituri, azi când țărani nu-și pot plăti nici impozitele, nici datoriile, în urma devalorizării produselor lor și nu mai pot conta, decât cu unele mici excepții, mai ales dela orașe.

La satorirea salariilor va trebui să se țină seamă și de starea preoților, ca să nu se acorde același salariu și preoților necăsătoriți, cum sunt cei catolici, cari nu au greutățile familiare ale preoților căsătoriți. S'ar putea soluționa chestiunea aceasta, prin acordarea ajutoarelor familiare pentru cei căsătoriți și după fiecare copil în parte, nu numai după 3 copii, cum este astăzi, și anume un spor mai urcat decât cel de astăzi.

Ajutorul familiar și gradațiile la salariu

Acest ajutor de familie, cuvenit după copii să se achite dela prima a lunii ce urmează dela data înștiințării nașterii copilului, nu numai cu începutul anului bugetar viitor, cum se achită astăzi. Astfel după un copil născut în luna Aprilie a anului pârîntii primesc ajutor familiar numai cu 1 Aprilie a anului următor, ceea ce este o mare nedreptate.

Gradațiile la salariu să se înscrie în buget, ca făcând parte integrantă din salariu, nu global, și să se achite după toți anii serviți în slujba Bisericii sau a statului, cum a fost până în 1932.

Preoții din Săcuime

Preoților din Săcuime, cari au o misiune specială, pe lângă cea religioasă morală și una națională, de a readuce la sânul neamului pe fiii perduți în urma vitregităților împrejurărilor și cari luptă cu mari greutăți materiale în

mijlocul maselor compacte de minoritari, va trebui să li se arate o deosebită atenție și să li se acorde un spor de leafă de cel puțin 50%, precum s'a acordat și învățătorilor din acele ținuturi, spre a-și putea îndeplini mai cu ușurință greaua misiune de apostoli, pe care o așteaptă țara dela ei, ca exonerării ai culturii românești în ținuturile săcuiești. Este și o chestiune de prestigiu și de demnitate națională ca acestor misionari ai credinței și ai românismului să li se asigure condițiunile unui trai mai bun și lipsit de grija zilei de mâine. În cele patru județe din Săcuime, Treiscaune, Ciuc, Odorheiu și Murăș vor trebui înființate o mulțime de parohii noi, pentru realizarea operei de reromânizare a credincioșilor perduți. Avem informațiuni, că dl ministru Dr. C. Angelescu ar fi luat în program și în buget înființarea mai multor parohii în Săcuime.

Cu ocaziunea aplicării reformei agrare să se acorde parohiilor și filiilor din acea regiune sesiuni parohiale, fie în pământ arabil ori pășune, fie în păduri, ca și în forma aceasta să se vină în ajutorul preoților, cari au să țină lupta cu preoții minoritari, toți cu parohii mari, cu case parohiale, sesiuni parohiale mari, venituri mari dela credincioși și cu același salariu ca și preoții noștri cu parohii mici și lipsiți de aceste venituri și avantajii. Ministerul de Domenii va trebui să vină în ajutorul acestor parohii prin acordarea materialului lemnos gratuit pentru zidirea de biserici și case parohiale, absolut indispensabile la întregirea parohiilor.

Preoții din Munții apuseni

Aceiași solitudine va trebui să se arate și preoților din Munții apuseni, cari au să îndure multe lipsuri în urma situației geografice speciale, unde sunt condiții de trai de tot mai grele și pentru preoți și pentru populație, fiind comune sărăcie de munte, cu foarte puțin pământ arător, parohiile fără sesiuni parohiale, iar credincioșii nu pot contribui aproape cu nimic la ajutorarea preoțimei. Și acestor preoți ar trebui să li se acorde un spor la salariu de 50%, sesiuni parohiale în pământ arător ori păduri, ca astfel statul să le vină în ajutor, într-o măsură oarecare. Și aici ar trebui să dea statul material lemnos pentru zidirea bisericilor și caselor parohiale.

Să se achite preoților salariile restante pe cvartalul I din 1932 în bani, nu în bonuri de impozite cum s'au achitat salariile restante pe cvartalul IV din 1931, deoarece cu aceste bonuri cari cotează la bursă abia 30% din valoarea nominală nu se pot achita impozitele curente, iar pe trecut nu au, deoarece nu li s'au achitat salariile până nu au prezentat adeverința că sunt la curent cu plata impozitelor.

4. Reînființarea posturilor suprimate dela centrele eparhiale

Să se reînființeze toate posturile avute în bugetul pe 1930, cu toate drepturile de salarizare înscrise în acel buget. Nu este admisibil, ca Bisericii ortodoxe să i-se suprimă o mulțime de posturi dela centrele eparhiale, punându-le în inferioritate față de centrele eparhiale ale bisericilor neortodoxe, cărora statul le-a menținut organizația chiar mai amplificată decât au avut-o în trecut și care nu este în proporție cu numărul sufletelor și cu atât mai puțin a nevoilor reale ale lor.

Ar trebui să se înscrie în buget pe seama Bisericii ortodoxe numărul necesar de consilieri, a misionarilor, secretarilor și revizorilor eparhiali, spre a-și putea îndeplini misiunea ce li s'a încredințat, potrivit cu viața,

cu organizația, cu tradiția și cu necesitățile reale ale Bisericii. La noi în Ardeal consilierii și ceilalți slujbași au îndeplinit în trecut nu numai un rol bisericesc, ci și unul cultural-național, iar astăzi ca sfetnici ai erarilor îndrumă viața religioasă a credincioșilor, a tineretului prin organizația lor și apără poporul de influențele curentelor distructive și păgubitoare sufletelor și siguranței statului. În special se simte azi mai mult ca oricând nevoia misionarilor, suprimați din bugetul anului 1931. Aceste posturi sunt absolut indispensabile astăzi, când sunt cunoscute tendințele diferitelor secte și ale diferitelor curente subversive, cari bântue societatea omească, precum și pentru îndrumarea activității misionare a clerului.

Favorizarea centrelor eparhiale greco și romano-catolice

Dacă în bugetul pe 1934/5 nu s'ar putea înscrie posturi noi de consilieri, atunci va trebui redus numărul consilierilor (canonici) dela episcopiile greco și romano catolice, prin ceea ce s'ar face economii considerabile, ca numărul lor să rămână în proporția sufletelor și în proporție cu numărul celor dela episcopiile ortodoxe. Este un lux de cheltuieli ce se face cu retribuirea alor 10 consilieri la Mitropolia gr. cat. din Blaj (stat 350 pag. 210) și la celelalte episcopii gr. cat. câte 6 consilieri, apoi la episcopiile rom. cat. maghiare din Alba-Iulia și Timișoara câte 7 consilieri. La Arhiepiscopia rom. cat. din București, care are abia vre-o 21 de parohii s'au înființat prin bugetul de pe anul 1932, deci atunci când preoților noștri se aplica o nouă curbă din cauze de economii bugetare, cinci posturi noi de consilieri, cu gradații, cari până atunci nu existau (buget 1932 pag. 279) ceea ce reclamă un spor de cheltuieli de cca 750.000 Lei anual. În timp ce Bisericii ortodoxe i se reduc slujbași așa de importanți și necesari ca misionarii, consilierii, secretarii etc. se dau lefuri slujbașilor dela centrele eparhiale ale minoritarilor, egale cu cele dela eparhiile ortodoxe, cu toate că acele episcopii abia au atâtea suflete cât un protopopiat mai mare ortodox. Așa Arhiepiscopia ort. a Bucureștilor are cu 600.000 credincioși mai mult decât cele 5 episcopii gr. catolice. Când se făcea suprimarea bugetului Bis. ortodoxe se înființa episcopia unită dela Baia Mare, iar pentru cei vre-o 2000 de armeni romano cat. maghiari o episcopie nouă, deși are abia 6 parohii, luându-se în bugetul țării pe 1933 suma de 314.400 Lei (pag. 222).

Acordarea gradațiilor consilierilor eparhiali

Să se acorde consilierilor și celorlalți slujbași, cari au avut în trecut, gradațiile după toți anii serviți în slujba Bisericii și a statului, cari să fie trecute nominal la salariul fiecărui consilier, așa cum s'a făcut în toate bugetele până la bugetul pe 1933/4, iar nu sub titlu de fond global cum i s'a dat forma legală de către stat prin deciziunea Ministerului Cultelor Nr. 44600 din 18 Oct. 1926 și apoi prin Legea de armonizare a salariilor din 1927, pct. 15, 17, 19, 21 Anexa VII, tabloul B, numărul curent 24, prin care li s'a recunoscut dreptul la 4 gradații de 25% din salariu din 5 în 5 ani, »pentru tot timpul servit în funcțiuni publice«. Fiind acesta un drept legal, deciziunea Min. Cultelor Nr. 145074 din 2 Oct. 1932 prin care se statorește, »că consilierii referenți cu o gradație primesc salariu egal cu cei fără gradații« este inexplicabilă și pare a fi o sfidare a celei mai elementare echități și legalități.

5. Salarizarea protopopilor

Să se acorde tuturor protopopilor ortodocși în funcțiune diurna cuvenită, așa cum li se acordă protopopilor uniți. În anul trecut s'a redus numărul protopopilor ortodocși, lăsându-se câte unul de județ, dar la uniți au fost lăsați toți cei 75 de protopopi, așa că statul român plătește pentru uniți, cari sunt a zecea parte ca ortodocșii diurna lunară de 2250 Lei la 75 protopopi în sumă de 2.025.000 Lei, iar pentru ortodocși numai pentru 73 suma de 2.001.000 Lei. În Ardeal sunt numai 28 protopopi bugetați, deși funcționează 83, așa că diurna ce o dă statul se împarte între toți, încât un protopop ortodox primește vreo 750 Lei lunar, iar unul unit 2250 Lei.

Oficiilor protopopești ar trebui să li se acorde cel puțin un post de secretar, care să facă serviciile de birou, copierea actelor, expediția etc., ca să nu fie siliți protopopii să îndeplinească lucrări de cancelarie cari le răpesc timpul necesar pentru conducerea vieții pastorale din parohiile protopopiatului.

6. Reducerea preoților din parohii mici

Ar trebui să se facă economii și prin reducerea numărului prea mare de preoți uniți și de ai celorlalte culte, cari au multe parohii cu foarte puțini credincioși, sute de parohii cu mai puțin de 100 de suflete. Parohiile mici ale uniților sunt rezultatul tendințelor de infiltrațiune al catolicismului prozelitistic și agresiv, forțat de regimul maghiar în mijlocul maselor de ortodocși. Este o mare greșală, că statul nostru menține astăzi și subvenționează cu multă munificență aceste infiltrațiuni, pe de altă parte, pe motivul economiilor bugetare, suprimă Bisericii ortodoxe și cele mai indispensabile organe în organizația vieții bisericesti.

Trebuie să atragem atențiunea On. guvern asupra unor stări cu totul intolerabile, ce se întâmplă cu sfîrșirea într-o preoți a tot felul de elemente, fără nici o pregătire, mai ales în biserica unită. *Episcopul unit al Lugojului a sfîrșit anul trecut într-o presbiter pentru parohia unită din Poiana (județul Hunedoara) care are un singur credincios, pe un fost șofer, cu o clasă de liceu, Aug. Boca din Balșa. Cazuri de acestea sunt multe.*

7. Reînființarea posturilor de secretari la episcopii și spirituali la Academii teologice

Să se înscrie în buget posturile de secretari la episcopiile ortodoxe, suprimate în bugetul pe 1931, căci e o nedreptate să se suprimă dela ortodocși, și să se mențină la cultele neortodoxe. Mitropolia unită din Blaj are 4 secretari cu leafă dela 5950—6000 Lei, iar la celelalte episcopii unite în total 6 secretari cu leafă dela 3650—6200 Lei lunar. Chiar și la romano-catolici sunt menținuți câte 1—2 secretari de fiecare episcopie.

8. Să se bugeteze la toate Academii teologice din Ardeal câte un post de spiritual, fără de care nu se poate concepe îndrumarea vieții duhovnicești a viitorilor păstori de suflete, precum și câte un post de secretar, așa cum îi găsim la Academii teologice unite.

S'au făcut repetite cereri pentru bugetarea acestor posturi, precum și a secretarilor eparhiali, dar au fost consecvent refuzate.

9. Acordarea pentru posturi egale salarii egale

Să se acorde pentru aceleași posturi același salariu, căci nu este admisibil ca aceeași categorie de slujbași

striei de Jos. In Carintia, la Innsbruck, Salzburg și Hallein, se constată un puternic curent în favoarea protestantismului.

Mă opresc aici, făgăduind, prețuitorilor noștri cititori, o întâlnire, la o altă serie de știri mărunte, peste două luni. Atena, 1934.

Grigorie T. Marcu.

Nr. 4984—1934.

Comunicare

Se aduce la cunoștință, că văduva după părintele Ioan Răduț din Berivoli mari, decedat la 28 Aprilie 1934, în baza § 5 din regulamentul fondului de ajutoare preoțesc, au primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numărul fără nici o reținere, ajutorul preoțesc de Lei 30.000.

Sibiu, din ședința secției economice a Consiliului arhiepiscopesc dela 25 Mai 1934.

Consiliul arhiepiscopesc.

INFORMAȚIUNI

Despre vizitația canonică, în protopopiatul Mediașului, săvârșită zilele acestea de P. S. Sa Arhierul vicar VASILE, vom raporta — din lipsa de spațiu — în numărul viitor.

Preot-profesor sărbătorit. Profesorii și studenții facultății teologice din București au hotărât, ca în 14 Iunie c. să fie sărbătorit preotul Ion Mihăilescu, profesor și decan al facultății de teologie din capitală. După serviciul religios în biserica Anzei, oficiat de P. S. Sa Episcopul Grigorie al Aradului, se va ține o ședință festivă la Fundația Regele Carol I, unde vor lua cuvântul mai mulți reprezentanți ai autorităților noastre bisericesti și culturale. În numele Academiei teologice Andreiane din Sibiu va cuvânta rectorul ei, dl N. Colan. — Ne asociăm, și din partea ziarului nostru, omagiului adus unui valoros profesor și unui vajnic apărător al ortodoxiei.

La cursul teoretic și practic de apicultură, ținut în 29 Mai c. de Pr. Alexandru Vlad în comuna Mag (Săliște), — curs inițiat de Asociația culturală „Astra”, — au luat parte, pe lângă învățători, și câțiva preoți. Participanții la curs s'au înapoiat în comunele lor deplin mulțumiți cu cele învățate, aducând cu sine mai multă râvnă pentru o ramură eco-

nomică împreună cu multe părți bune și folositoare, dar nu deajuns exploatată în țara noastră.

Preoții profesori de religie, cât și alți preoți ortodocși, cari vor să participe la congresul dela mănăstirea Dealu (Târgoviște) în 19—21 Iunie c., mai pot să comunice adeziunile lor până la 14 Iunie, către: Consiliul central bisericesc, București, strada Matei Milo 9.

Taxe de examen, fixate de ministerul instrucțiunii, pentru școale secundare sânt: Pentru examen de admitere în cl. 1: 80 lei; pentru examen de admitere în cl. 5 la școale de stat și la cele particulare cu drept de publicitate: 150 lei; pentru examen de diplomă la școalele normale 300 lei, la seminarii teologice 600 lei; pentru bacalaureat: 1200 lei.

Un congres general al baptiștilor se va întruni în Iulie la Berlin. Alianța baptistă se spune că numără 11 milioane membri. Secta are 58 mii de predicatori și misionari, a căror propagandă este susținută cu mijloace bănești în belșug.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 10 Iunie 1934, va predica părintele Gh. Secaș.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Taina mântuirii, bucuria de-a ierta lui Dumnezeu, de Pr. Ch. Seces, predicator al catedralei mitropolitane din Sibiu. Tip. Arhidiecezană, 1934. Preț: 5 Lei. — Broșura de 31 pagini, în ilustrații religioase, năzuiește să fie o privire în adâncul marelui taine a mântuirii.

BAIA POPORALA — SIBIU, Strada Șaguna Nr. 4. Ordinea băilor: **Baie de familie:** Luni: închis, Marți Mercuri, Joi, Vineri și Sâmbătă: dela 8 până la 7¹/₂ ore seara. Duminecă: dela 7—12 ore a. m.

Pentru bărbați: Băi de abur și de aer cald. Luni: închis, Marți (prețuri urcate) și Mercuri: dela 1¹/₂—7¹/₂ ore seara, Joi și Vineri: închis. Sâmbătă: dela 8—12 ore a. m., dela 1¹/₂—5 p. m., dela 5—7¹/₂ ore seara (prețuri reduse), Duminecă: dela 7—12 ore a. m.

Pentru femei: Băi de abur și de aer cald. Luni, Marți și Mercuri: închis, Joi: dela 1¹/₂—7¹/₂ ore seara (prețuri urcate), Vineri: dela 1¹/₂—5 ore p. m., dela 5—7¹/₂ ore seara (prețuri reduse), Sâmbătă și Duminecă: închis.

Băi de puțină și băi de cură: Luni: închis, Marți, Mercuri, Joi, Vineri și Sâmbătă: dela 8—12 ore a. m. și dela 1¹/₂—7¹/₂ ore seara, Duminecă: dela 7—12 ore a. m.

În zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.

Oficiul parohial ortodox rom. Mercurea Ciuc.

Nr. 19 1934

(16) 1—1

Publicațiune

Se publică spre generală cunoștință că în ziua de 26 Iunie a. c. ora 11 a. m. se va vinde prin licitație publică, în palatul prefecturii jud. Ciuc materialul lemnos esență solid ce se află pe o suprafață de 50 jugăre pădure ce formează proprietatea parohiei ortodoxe române din Mercurea-Ciuc, și care pădure se află situată în hotarul comunei Bilbor jud. Mureș, punctele numite: „Păraul Braicului” și „Păraul Domanului” sub Nr. top. 3633 3638.

Licitația se va face prin oferte închise.

Garanția de licitație se fixează la 50.000 (cincizeci mii) Lei în numerar sau în efecte reduse la cursul zilei.

Supra oferte nu se primesc.

Condițiunile speciale de vânzare se pot vedea la sediul acestui oficiu parohial, precum și la ocoalele silvice Joseni din Gheorgheni și Ciucul de sus din Mercurea-Ciuc.

(15) 1—2

Publicație de licitare

În urma hotărârii consiliului parohial ort. rom. din comuna București, prot. Băița, jud. Hunedoara, din 27 Maiu a. c. și pe baza planului și devizului aprobat de Prea Veneratul Consiliu arhiep. cu data de 11 Maiu 1934, Nr. 4672, se dă în lucrare prin licitație publică cu oferte închise, zidirea în roșu (pusă sub acoperiș) a noului biserici ce se va edifica în comuna București, jud. Hunedoara. Licitația se va ține în ziua de 24 Iunie a. c. ora 2 p. m. la fața locului.

Planul și devizul se pot vedea în ori care zi la oficiul parohial pentru cercetare și cunoaștere.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a alege ori care dintre ofertele cele mai avantajoase și în care are mai multă încredere.

Doritorii se vor prezenta la data de mai sus cu ofertele închise depunând totodată cu ofertele 5% vadiu în bani gata care se va întregi la facerea contractului la 10%.

București, jud. Hunedoara, la 28 Maiu 1934.

Ioan Costea,
Iosif Lăslău,
Aron Tebieș,
epitropi.

Pentru consiliul parohial:
Pr. Ioan Demian.

MEDIC PRIMAR

Dr. Ilie Iancu

consultă și prescrie băi pentru boli interne și de femei în Băile Ocna-Sibiului, «Grădina Schuller», strada Băilor Nr. 16, începând cu 1 Iunie.

Nr. 4849/934 Școl.

1—1

Concurs

Pentru ocuparea catedrelor vacante dela liceul ort. rom. „Andrei Șaguna” și „Avram Iancu” din Brad se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

La liceul „A. Șaguna” din Brașov sânt vacante catedrele de: Franceză și Educație fizică.

La liceul „Avram Iancu” din Brad sânt vacante catedrele de: Română-Latină, Română-Filosofie, Franceză, Germană (8 ore) Geografie-Drept, Științe naturale, Desemn-Caligrafie și Educație fizică.

Condițiunile de numire sânt cele normate în Art. 10 lit. a, din Legea asupra raporturilor dintre școalele secundare confesionale române și Ministerul Instrucțiunii (anul 1929).

Candidații își vor înainta cererile în termen pe adresa: P. Ven. Consiliu arhiepiscopesc din Sibiu.

Cererile vor fi însoțite de următoarele acte în original sau copie autentică:

1. Extras de botez, 2. Certificat de studii, 3. Certificat de serviciu, 4. Alte documente.

Sibiu, din ședința secției culturale dela 29 Mai 1934.

Consiliul Arhiepiscopiei ort. rom. de Alba-Iulia și Sibiu.

Mersul trenurilor

— Gara Sibiu —

	Pleacă spre:	Sosește dela:
Vinț, Alba-Iulia	5 ⁰⁰ , 12 ²⁰ , 15 ¹⁰	8 ¹⁵ , 17 ²⁰ , 23 ⁴⁰
Brașov, Făgăraș	5 ²⁰ , 12 ⁴⁵ , 18 ²⁰	11 ²⁵ , 15 ¹⁰ , 7 ⁴⁵
Cisnădie	8 ⁴⁴	12 ³¹
Copșa	3 ⁰⁵ , 9 ⁵⁵ , 13 ⁴⁵ , 16 ⁴⁵ , 23 ¹⁴	3 ⁵⁰ , 7 ²⁰ , 14 ²⁵ , 18 ¹⁰ , 22 ¹²
Ocna-Băi	8 ⁰⁰ , 11 ³⁰ , 14 ²⁵ , 18 ³⁰	9 ⁰⁰ , 12 ³⁰ , 15 ²⁵ , 19 ⁵⁰
Peatra-Olt, Buc.	8 ³⁵ , 14 ⁵⁸ [ac] 17 ⁴⁵ , 20 ⁰⁰ [ac]	12 ⁰⁵ , 16 ³⁰ [ac] 23 ⁰⁰ , 9 ⁴⁵ , [ac]
Sighișoara, Agnita	5 ⁴⁵ , 12 ⁰⁵ , 16 ⁴⁵	11 ³⁰ , 19 ⁴⁵ , 8 ⁰²
Vurpăr	17 ³⁰	8 ⁴⁰

experimentează răul și dobândește calea cunoașterii binelui și ridicarea adevărului.

Omul înțelege deșertăciunea și mărșălașia răului, nu prin o lege formală, nici prin o interdicție, ci prin experiența trăită în drumul vieții. Calea experimentală spirituală este singura cale a cunoașterii. Dar ce deducție pot trage eu de aici pentru drumul meu spiritual? Mă voi angaja în calea răului, ca să-mi îmbogățesc cunoașterea mea, ca să ajung la un bine superior?

Din momentul în care eu încep să înțeleg răul ca un drum care duce la bine, ca metodă pozitivă a cunoașterii și a adevărului, eu sunt pierdut, eu sunt neputincios de-a-i divulga minciuna lui, întunecimile și deșertăciunea lui. Experiența răului nu poate duce la bine, cu condiția ca eu să cunosc și să desvălu minciuna lui, nimicnicia lui, neînțelegerea lui; și nu mă pot îmbogăți decât în măsura în care eu îl denunț sau îl reneg într'un mod absolut, ca mijloc de a-mi îmbogăți spiritul. Atunci, antinomia răului găsește soluția în experiența spirituală. Nu e răul, care îmbogățește viața, căci neînțelegerea nu poate conferi nici o bogăție; denunțarea lui statornică, și suferința, în care el se găsește consumat sunt acelea cari îmbogățesc, e tragedia trăită, lumina întrevăzută în întunec. Orice îngăduială a răului, orice contemplare a răului văzut ca o cale ducătoare la starea superioară, este o pierdere, o mișcare către neînțelegere, care lipsește pe om de experiența capabilă de a-l îmbogăți. A cunoaște răul înseamnă a cunoaște neînțelegerea lui, și prin urmare a-l nega deadreptul. Singură denunțarea lui necruțătoare și crudă și distrugerea lui pot face un drum ducător spre

bine. Deasemenea, fără să mă tem de-a fi paradoxal, sunt obligat de-a cunoaște că răul posedă un senz pozitiv. Acest senz e legat de libertate, fără de care toată teodiceea e imposibilă. Noi ne-am vedea obligați să zicem că creațiunea divină a eșuat. Nevinovăția impusă paradisului n'a putut fi menținută, ea n'are nici o valoare și noi nu o putem readuce. Omul și lumea trece prin o probă voluntară, prin cunoașterea liberă și conduce liber către Dumnezeu, către împărăția lui Dumnezeu.

Creștinismul ne învață înainte de toate să fim necruțători față de răul care e în noi. Însă exterminându-l noi trebuie să fim indulgenți cu deaporoapele noastre. Eu numai mie pot să-mi cer maximum, dela altul nu. Trebuie mai întâi să realizez în deosebi puterea și frumusețea binelui în mine și nu să-l impun altora, ceeace eu nu pot constrânge să fac eu. Minciuna revoluțiilor politice și sociale consistă în aceea că ele cer să extermineze răul la exterior, lăsându-l să subziste în interior. Revoluționarii ca și contrarevoluționarii, nu încep niciodată prin a înfrânge și a desrădăcina răul în ei înșiși; ei voesc să-l extirpeze la alții, în manifestările secundare și exterioare. O atitudine revoluționară față de viață e atitudine superficială, fără profunzime. Nu e în revoluții nimic radical, ele nu sunt, într'o măsură considerabilă, decât masca în care se face o schimbare de obiceiuri. Revoluțiile mai mult răspândesc răul, chiar provoacă altul, decât să-l învingă.

Revoluțiile au deasemenea urmările lor pozitive, ele determină o nouă eră, însă răul se naște aici nu prin energia revoluționară, ci se naște din energia post-revoluționară. El e fructul experienței trăite,

bine înțeleasă în același timp. Răul nu poate fi învins decât în interior și spiritual, Victoria purtată asupra lui este legată de taina Mântuirii; ea nu poate avea loc decât în Hristos și prin Hristos. Noi triumfăm asupra răului numai unindu-ne cu Hristos și cooperând la opera lui, luând asupra noastră crucea. Pentru cel ce întrebuințează violența, răul rămâne invincibil.

Dacă doctrina lui Tolstoi asupra ne-rezistenței contra răului este greșită, e unică în felul ei pentru că el a confundat două chestiuni bine distincte: aceea a victoriei interioare asupra răului și aceea a limitelor exterioare care sunt necesare de a i-le impune. Exterior se poate și trebuie să-i limitezi manifestările, de exemplu nu se poate admite ca un om să-și omoare vecinul sau pe altul; însă prin aceasta rădăcina interioară a răului nu e smulsă, dorința omorării și a violenței nu e înfrântă. În istoria lumii creștine s'a abuzat destul de forță ca să învingă răul, s'a crezut că se poate învinge cu sabia. Aceasta provenea din faptul că se confundau cele două împărății, a lui Dumnezeu și a Cezarului, și din violarea limitelor cari separau biserica de stat. Răul nu poate fi învins de stat, pentru că el însuși aparține lumii naturale, care există pentru că răul există, și care adeseori a creat răul. Problema răului ne duce la o altă antinomie, și ultimă totodată. Răul este moartea, și moartea e urmarea păcatului, deci a răului. A stărpi răul înseamnă a smulge boldul morții. Hristos a învins moartea și noi trebuie să acceptăm moartea liber, ca drumul ducător la viață, ca un moment interior al vieții. Trebuie să mori ca să reinvi. Moarte e un rău numai privindu-o ca o violență exer-

citată asupra mea de lumea naturală inferioară și exterioară, căreia eu m'am supus prin păcatul meu, prin despărțirea de izvorul superior al vieții; însă acceptându-o voluntar, fără revoltă, ca o consecință inevitabilă a păcatului, eu ajung să o înving spiritual. Ea devine pentru mine un mister interior al spiritului. Moartea interioară și spirituală înseamnă cu totul altceva decât moartea externă, ca un fapt al lumii naturale. Hristos trecând peste toate păcatele noastre, de bună voe a primit Golgota și moartea. Și fiecare din noi trebuie să urmărim acest drum; numai luând parte la moartea lui Hristos, vom deveni victorioși asupra morții. Interior, din punct de vedere spiritual și mistic, moartea nu există, ea e drumul către viață, acela al răstignirii vieții mele păcătoase, acela care trebuie să ne ducă la viața veșnică unindu-ne cu izvorul original al vieții, vom învinge urmările distrugătoare ale morții. Pentru conștiința creștină moartea nu e numai un rău, ea e deasemenea și un bine. Groaznică ar fi viața înfinită în această lume păcătoasă și rea, în acest trup. O asemenea existență ar fi o moarte spirituală.

Transfigurarea vieții noastre și învierea la viața cea veșnică, viața în Dumnezeu, este punctul extrem la care aspiră voința îndreptată către bine, adevăr și fericire.

Sfințirea vieții lumii, în viața veșnică, e scopul ultim. Calea care duce acolo, trece prin primirea liberă a morții, prin cruce și prin suferință. Hristos a fost răstignit deasupra întunecării abis, unde ființa și neînțelegerea sunt confundate. Și lumina plecând dela cel răstignit este faclă strălucitoare în noapte. Aceasta e lumina, care luminează părțile întunecoase ale ființei; ea este biruința asupra întunecimilor ne-ființei.

În românește de: V. Coman.

Redactor responsabil: Pr. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane

PATRU ANI DELA SOSIREA SUVERANULUI ÎN ȚARĂ. Astăzi, în 8 Iunie 1934, se împlinesc patru ani dela urcarea pe tron a iubitului nostru Suveran CAROL II.

Ziua aceasta se sărbătorește în Mitropolia Ardealului cu tradiționala și neclintita alipire, pe care clerul și poporul dreptcredincios o poartă monarhiei și Regelui nostru de astăzi.

Cu omagial respect și cu toată încrederea ne îndreptăm și de astădată spre M. S. Regele și-i urăm dela Dumnezeu: strălucită, lungă și binecuvântată domnie.

Trăiască Regele!

Din Maramureș

— Inmormântarea în cimitere. — Un caz regretabil. —

În Maramureș avem numeroase comune care s-au hotărât, cu îndreptățită însuflețire să revie la legea lor strămoșească. Numărul acestor comune sporește în mod îmbucurător. Mai puțin îmbucurător este faptul, că nici după ani de zile nu s'a rezolvat chestiunea cimitirelor din comunele revenite la ortodoxie; din pricina aceasta, se ivesc apoi cazuri de regretabil conflict pe tema înmormântărilor din cimitirele pomenite.

Cazul recent este următorul, — îl redăm, în resumat, după *Universul* din 4 Iunie 1934:

În comuna Sârbi a încetat din viață un învățător, originar din vechiul regat. Preotul greco-catolic a comunicat familiei că nu permite ceremonia de rit ortodox în cimitir, căci are ordin în acest sens din partea vicariatului greco-catolic din Sighet.

Membrii familiei au chemat la telefon pe prefectul județului, Gavril Mihăi, rugându-l să intervină spre a se putea face înmormântarea. Prefectul județului li-a promis intervenirea.

Preoții au început serviciul religios. În răstimp a venit ordinul prefectului, care nu a reușit să descurce situația. Preoții ortodocși au terminat prohodul, și procesiunea funebă a pornit spre cimitir. Poarta cimitirului era încuiată, iar în poartă preotul greco-catolic în odăjdii, cerând să i se predea mortul, căci numai așa îl va admite la cimitir.

Fratele celui decedat pretindea ca mortul să fie înhumat cu preoți ortodocși, căci era de religie ortodoxă. Preotul greco-catolic a refuzat.

În sfârșit mortul a fost luat și dus la cimitir, unde preotul greco-catolic a ținut un nou serviciu religios și o predică. Între altele preotul a zis: „Imi pare bine, că decedatul cel puțin acum, dela intrarea în cimitir, a fost bucurat cu darul lui Dumnezeu, fiind binecuvântat de preoți catolici, pentru că o viață întreagă a trăit ca un animal”.

Până și învățătorii greco-catolici, colegi cu decedatul, s'au scandalizat de predica preotului, și au reproșat cuvintele, dar preotul a înțeles să le răspundă, că nu retractează nimic, și că dacă era adus în cimitir un ungur catolic dela Budapesta, l-ar fi admis împreună cu preoții lui, dar românii ortodocși nu pot să intre cu preoții lor. —

Autoritățile în cădere au datoriat să cerceteze cazul maramureșean și să tempereze excesul de râvnă al strașnicului slujitor, care în simpatile sale pentru Budapesta a uitat că este și slujitor de altar.

Sanatorul dela Schitul Paltiniș

În munții Rășinarului, în mijlocul codrului de brad, la 1400 m. altitudine, la 30 Km. depărtare de Sibiu și 19 Km. depărtare de cel mai apropiat sat, se află acest sanator, departe de șomotul satelor și orașelor și înconjurat de pace. În apropierea lui o bisericuță frumoasă din lemn, unde oaspeții se pot închina zilnic Mântuitorului. Dela sanator în toate părțile pornesc poteci îngrijite. Oaspeților le stau la dispoziție diferite distracții, ca tenis, popice, radio, pian etc. Baie de putină și acid carbonic.

Natura prin pozițiile ei variate și pitorești îți înalță sufletul, iar aerul curat, bogat în ozon, îți întărește plămânii.

În zilele călduroase de vară e cel mai plăcut loc climateric din țară, având întocmire cu totul confortabile. Distanța dela Sibiu la sanator se face cu cursa de automobil zilnic pe un drum bine îngrijit. Sezonul se începe la 1 Iunie.

Prospecte și informațiuni cereți dela Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române din Sibiu.

Știri bisericești externe

I. La protestanți.

1. Au și protestanții martirii lor în Rusia. În Febr. au fost arestați și aruncați în închisoare, episcopul Birth și 44 pastori. Vina lor, ca și a altor 3 preoți catolici puși la temniță: atitudinea demnă, creștină, față de persecutori.

2. Societatea biblică britanică, în obșnuitul ei raport anual, elogiază progresele din Italia musoliniană, ca și raportul special pe care l'au făcut Italienii ca să acopere deficitul de 26.533 l. ster. cu care se încheie bugetul societății pe anul trecut (de 369.392 l. ster. desigur, o sumă apreciabilă pentru răspândirea cuvântului dumnezeesc). Până acum, Biblia a fost tradusă în întregime sau părți, în 667 limbi. Dela înființare (1804) până astăzi societatea a răspândit în lume 442 milioane Biblii sau fragmente din Biblie.

3. Cunoscutul teolog calvin Karl Barth, profesor la Universitatea din Bonn, a ținut, în zilele de 10, 11 și 12 Aprilie, la Paris, sub auspiciile Facultății libere de Teologie protestantă, trei conferințe cu următoarele subiecte: *Revelațiunea, Biserica, Teologia*. Dată fiind orientarea dogmatică quasi-ortodoxă a teol. prot. de astăzi și în special al lui K. Barth, vom reveni pe larg asupra acestor conferințe, când vor apărea, cum se anunță. Deocamdată notez atât că Barth când spune, în două conferințe, al cărei rezumat îl am înaintat, că „Biserica e acolo unde omul ascultă pe Dumnezeu” și că „singur acest fapt constituie Biserica”, rămâne tot protestant, deci frazele acestea, luate într'un anumit fel, par a spune altceva. Deocamdată, numai „pare”! Îi vom vedea „ortodoxia” când vom pune mâna pe cartea cu conferințele respective.

4. Sub diriguirea pastorului Nicolae de Haller, ajutat de numeroși amici protestanți, catolici și ortodocși, s'a organizat în Elveția, la Geneva și Lausanne, o expoziție asupra acțiunii celor fără Dumnezeu, în lume. După ce a fost cercetată de mii de vizitatori, expoziția s'a închis la 20 Febr., iar materialul a fost transportat la Friburg, unde s'a deschis aceeași expoziție, în

23 Febr. S'a remarcat numărul mare al vizitatorilor marxisto-comuniști, pe cari, cele văzute, nu i-a lăsat tocmai nesimțitori, spună revista în care citesc acestea.

5. Anglia pregătește centenarul marelui predicator baptist, Spurgeon, născut la Kelvedon (Essex), în 19 Iunie 1834 și mort la Menton (Franța), în 31 Ian. 1892.

II. La catolici.

1. Catolicismul cehoslovac petrece zile grele. Mișcarea „Los von Rom” [desfacerea de Roma], ia proporții. Dezertorii îngroașe rândurile protestanților, al căror comunități înregistrează în anii din urmă un spor numeric considerabil.

2. Aceeași situație în Spania. Într'un articol din „Espana Evangelică”, cu titlul: Atitudinile intolerabile, semnat de Fernando Cabrera, Biserica oficială catolică din Spania, e aspru criticată. Guvernul spaniol designându-și un ambasador pe lângă Vatican, lucrează puțin obișnuit în relațiile diplomatice, Vaticanul refuză să-l primească. F. Cabrera se întreabă cum de guvernul spaniol nu a trimis imediat peste graniță pe nuntial papal din Spania care acum se comportă ca reprezentantul unei mari puteri. Interesantă e propunerea pe care o face acest aprig luptător anti-papista: foarte nemulțumit de slăbiciunea de care dă dovadă în aceste împrejurări guvernul spaniol, cere separarea bis. cat. spaniole de Roma și crearea unei biserici catolice curat naționale, cum exista una pe timpul lui Isidor de Sevilla și a lui Osiu de Cordova.

3. Evenimentele politice, petrecute de curând la Viena, au avut urmările lor [din fericire: bune] și asupra vieții religioase. Toți cei ce au părăsit biserica, sub presiunea marxismului executat atât de drastic de trupele cancelarului Dolfuss, acum se întorc la ea. Biserica rom. cat. a primit aproape 20 mii cereri de admitere în sânul ei; vechii catolici, 3000, protestanții 10 mii. Protestanții sunt câștigați, căci 75% din cei ce au părăsit biserica amăgiți de marxism, erau credincioși ai bis. rom. cat. Întoarcerea lab iserică se manifestă și în afară de Viena, în centrele industriale ale Sîriei și ale Au-

* FOIȘOARA *

Puterea Duhului Sfânt

Cuvântare rostită la deschiderea congresului al III-lea al Oștii Domnului, a doua zi a Rusaliilor, de P. S. Sa Vasile, arhiereul vicar al Mitropoliei Ardealului

*Preacucernici Părinți!
Iubiți frați și ostași!*

Puterea Duhului Sfânt și dragostea Mântuitorului nostru Isus Hristos, ne adună astăzi, la praznicul Cincizecimii, pentru a treia oară în orașul de reședință al Mitropoliei Ardealului, ca în cântări duhovnicești și îmbrățișări frățesti, și umilindu-ne în fața Stăpânului nostru ceresc, să ne împărtășim bucuriile și încercările, ce ni le-a trimis Domnul în cursul unui an.

Dacă sântem în școala Duhului — cum se afirmă cu multă dreptate în foaia Oștii — ce este mai firesc, decât acest examen sărbătorec în fața conștiinței noastre și înaintea tuturor fraților, cari cred în puterea ziditoare și înnoitoare a acestui Sfânt Duh!

Un astfel de examen ne va arăta, cât de mult am sporit în cunoașterea lui Dumnezeu și a lucrărilor Lui mântuitoare; ne va spune, cât de mult s'a desăvârșit viața noastră în împlinirea poruncilor dumnezeiescului nostru Mântuitor și câte învingeri numărăm asupra firei noastre slabe, ce adeseori ne cere ceea ce este potrivnic mântuirii sufletești. Dar va fi în același timp și o măsurătoare dreaptă a zelului și a însuflețirii ce am pus nu numai în asigurarea mântuirii proprii, ci și în câștigarea altor frați la lumina lui Hristos și lucrarea Du-

hului Său, precum și o probă a bărbăției și a răbdării ce am arătat către cei împetriți la inimă și refractari la orice chemare de sus, cari primesc și privesc înflorirea vieții noastre creștinești cu aceeași ocară cum întâmpinaseră semenii lor de odinioară pe apostolii, cari plini de Duhul Sfânt vesteau mulțimilor în limba lor pe Hristos cel înviat din morți.

Balanța noastră de dreptcredincioși și sânguritori creștini și smeriți ostași ai Domnului, — după acest examen — pe lângă toate fatalitățile vremurilor de astăzi, ne mărturisește de realizări vrednice a fi încrestate pe răvașul vieții.

Sufală duh de înnoire creștinească peste neamul nostru cu minunate înrăuriri asupra sufletelor dornice cu curățenie și înălțare morală.

Răsună amvoanele, se umplu bisericile și cu ele sufletele creștinilor, de cuvântul Domnului.

Bunavestire dela amvon trece în viața de toate zilele a creștinilor, făurind caracter religioase, ca în epoca de aur a istoriei Bisericii.

Focul Duhului Sfânt aprinde pretutindenea în suflete idealismul mântuitor, și împotriva descurajărilor așează în conștiința neamului ca idei conducătoare: Hristos, națiunea și regele.

Dorul de înnoire, de creștere, de desăvârșire sufletească face cuceriri în toate păturile sociale. Dela ostașii mai puțin cărturari, a trecut la cărturarii noștri, adunându-i din răzleți cum erau în lucrul Domnului, într'o frăție ortodoxă în jurul altarelor și a slujitorilor acestora.

Astfel avem astăzi bucuria să putem aplauda în capul unei mișcări de renaștere

creștinească cu mare răsunet în simțirea românească Oastea Domnului în popor, și Frăția Ortodoxă între învățați.

Această adunare de concentrare a puterilor noastre în jurul vetrelor, pe care arde fără încetare focul Duhului Sfânt, această revenire la simțirea și practica creștinească a moșilor și strămoșilor noștri, arată deslușit semnele unor prefaceri mari, profunde, în sufletele amenințate în veacurile din urmă să fie înstrăinate de Hristos, schimonosite și pângărite de meșteșugurile antichristului.

Din clocotul acestor prefaceri și înnoiri duhovnicești, nu vedeți cum se ridică triumfătoare razele trandafirilor ale unor zori nouă, ale creștinismului românesc renăscut?!

Această viziune ne arată, că Oastea e pe drumul bătătorit de sfinții Bisericii ortodoxe și de dreptii neamului.

În aceste mișcări duhovnicești, ce ne vor duce cu siguranță la biruință asupra tuturor încercărilor crude, cu care cercetează Dumnezeu generația noastră de oameni, noi simțim pulsațiile spiritului animator și cuvântul de îndrumare al I. P. S. nostru mitropolit Nicolae, ca o mană binecuvântată de Dumnezeu: I. P. S. Sa mahnit că de astădată nu poate fi în mijlocul acestei Oști pe care o prețuiește și iubește, prin mine Vă trimite salutarea Sa părintească și binecuvântarea arhierească. Duhul Său însă, în aceste clipe de sărbătoare, precum și a celuilalt mare absent, al părintelui Iosif, sânt sigur, că petrece în mijlocul nostru și plutește peste sufletele noastre, sporind bucuria duhovnicească a acestei adunări. Să le exprimăm omagiul și dragostea noastră, urându-le, ca cerescul nostru Domn să le dea vigoare sufletească și trupească și mulți

ani buni spre îndrumarea și desăvârșirea apostolatului în sânta noastră Biserică ortodoxă.

Cu rugăciunea ca duhul adevărului, pe care l-am chemat între noi prin cântarea noastră de începere, să ne încălzească, să ne înnoiască, să ne întărească, să ne călăuzească și inspire, în munca noastră, declar deschis congresul al III-lea al Oștii Domnului.

Răul și mântuirea

(Sfârșit)

V

Răul e mobilul și instigatorul vieții universale. Fără el starea primitivă a primului Adam ar fi rămas tot așa secole de arândul, toate posibilitățile ființei ar fi rămas în starea latentă, noul Adam n'ar fi apărut. Binele care învinge răul, e superior binelui care precede răul.

Dificultatea acestei probleme n'a putut fi rezolvată de conștiința teologică, care se teme să abordeze acest subiect. Pentru a găsi o soluție acestei greutăți, trebuie să se înceapă prin a cunoaște, prin urmare a admite antinomia răului pentru conștiința noastră religioasă. Această dificultate nu poate fi rezolvată prin judecată și gândirea rațională, ea e legată de misterul libertății. Antinomia răului nu poate fi rezolvată decât în experiența spirituală. Doctoevski o înțelegea într'un chip remarcabil. Experiența răului, denunțarea nimiciei lui, mă poate duce la cel mai mare bine. Trăind răul odată, eu pot cunoaște întreaga plenitudine adevărului și a binelui. La dreptul vorbind, popoarele întregi și întreaga umanitate urmează această cale,

să fie plătiți d. e. cu salarii mai mici la episcopiiile ortodoxe ca la cele unite, cum este astăzi. De pildă casierul dela episcopiiile ortodoxe are 5250 Lei lunar, iar cel dela episcopiiile unite 5950 Lei; economul dela Academiiile teologice ortodoxe are 2300 Lei lunar, iară dela cele unite 2850—2950 Lei lunar.

10. Avansarea funcționarilor centrelor eparhiale

Să se avanseze în grad și salarii funcționarii dela centrele eparhiale ortodoxe cu o vechime mai mare, cari nu au drept la gradații, cum s'au avansat în 1929, toți funcționarii, fără excepție, dela Consistorul mitropolitan greco-catolic din Blaj, și încă cu sume destul de considerabile, cari dau la an un spor de circa 1 milion Lei, majorare care s'a menținut și în anii următori. (Să se compare bugetul cultelor pe 1928 pag. 81 cu cel de pe 1929 pag. 104). Tot atunci a cerut și Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu majorarea lefurilor prin avansare în grad a funcționarilor săi, dar a fost respins pe motivul economiilor bugetare, deși era o cerere justă, căci era vorba de funcționarii, cari altfel sunt sortiți să servească toată viața cu același salariu. Chiar și Statutul funcționarilor publici și Legea de armonizare a salariilor prevede această avansare, care la oficiile statului se și aplică. Deci în cazuri analoage două măsuri.

11. Bugetarea parohiilor vacante

Să se înscrie în buget salariul preoțesc pentru toate parohiile vacante, spre a putea fi completate cu titulari, respective spre a se putea plăti din sumele alocate în buget cei ce suplinesc vacanțele, căci ori ce alt post poate fi suprimat pe un timp, dar păstorul de suflete nu. E o mare nedreptate să se lipsească credincioșii de dreptul de a avea în mijlocul lor pe celce are să le răspundă cuvântul evangheliei și să le împărtășească prin sfintele taine harul divin. Prin această dispoziție din trecut, multe sute de altare rămân pustii și zeci de mii de credincioși trăiesc în întunecare fără preot, fără mângăierea sufletească necesară, expuși tuturor curenților ucigătoare de suflete.

12. Salarizarea cântăreților bisericești

Să se înscrie în noul buget salariile cântăreților bisericești din Ardeal și ale celor din vechiul regat suprimați din bugetul pe 1933/34. Celor din Ardeal să li se acorde salarii ca și celor din vechiul regat, căci până acuma nu primesc nici un fel de salariu dela stat. Din cauza aceasta preoții luptă cu multe neajunsuri la recrutarea cântăreților. Dacă acuma, din cauza economiilor bugetare nu s'ar putea lua în buget toți cântăreții, să se ia în buget cel puțin salariul pentru cântăreții din Ardeal, absolvenți ai școalelor de cântăreți, numărul cărora nu trece de 200, precum și pentru cântăreții din Săcuime, unde preoții din cauza lipsei de cântăreți în unele parohii nu pot ține sfânta liturghie.

În legătură cu aceasta am afla de potrivit, ca Ministerul instrucțiunii să introducă în mod obligator în școlile normale din Ardeal cântările bisericești și tipicul, ca învățătorii să poată la nevoie ține și strana la biserică, în lipsa cântăreților, cum o făceau până acuma și o fac și astăzi mulți din absolvenții școalelor normale confesionale.

13. Noimea la salariile preoților pentru fondul de pensuni al Bisericii

Să se înscrie în buget sporul de $\frac{1}{2}$ la retribuțiunile și pentru preoții

și funcționarii bisericești din Ardeal, pentru alimentarea fondului de pensuni al eparhiilor, care spor s'a acordat începând cu anul 1930 funcționarilor statului, precum și preoților și funcționarilor bisericești din vechiul regat, destinat să alimenteze fondul de pensuni al statului. Acest spor spre marea noastră mâhnire și durere nu s'a acordat până acuma preoților și funcționarilor eclesiastici din Ardeal, pe motiv că nu sânt membrii ai fondului de pensuni al statului. Această dispoziție este în contradicție cu Legea pentru Statutul funcționarilor publici cap. I, art. 1, prin care se acordă preoților și funcționarilor eclesiastici toate drepturile de cari se bucură funcționarii publici ai statului. Această dispoziție este în contradicție și cu dispozițiile art. 2 din Legea pentru organizarea Bisericii ortodoxe române, precum și ale art. 4 care spune textual: «după dreptul canonic, și în conformitate cu Constituția țării, Biserica ortodoxă română își reglementează, conduce și administrează prin organele sale proprii și sub controlul statului afacerile sale religioase, culturale, fundamentale și epitropești».

Dacă Cassa generală de pensuni a statului are nevoie de acest spor, cu atât mai avizat la el este fondul de pensuni al preoției din Ardeal, care nu se bucură astăzi de nici o subvenție, ci se alimentează din reținerile ce se fac din salariile de tot necorespunzătoare ale preoților și funcționarilor bisericești. Și este cu atât mai mult avizat la acest spor, cu cât fondul de pensuni al Bisericii nu mai poate acoperi pensiunile stabilite, și așa destul de reduse (2000—18.000 Lei anual). Prin neacordarea acestei noimi fondul de pensuni bisericească acordă preoților și în special văduvelor preotese și orfanilor de preoți pensuni atât de reduse, încât nu li se poate asigura minimul de existență, ceea ce nu cadrează cu poziția socială a tagmei preoțești. Tot din această cauză nu se pot pensiona preoții bătrâni și neputincioși, și din cauza cărora sufer însăși parohiile, deoarece fondul de pensuni preoțesc nu le poate acorda o pensune mai corespunzătoare pentru a le asigura un traiu mai lipsit de grija zilei de mâine, cu toate pretensiunile modeste ale preoților noștri.

Nu este cu dreptate, ca să se aplice două măsuri pentru slujitorii aceleiași Biserici, cu călcarea dispozițiilor legilor în vigoare. Nu este nici o dispoziție legală, care ar opri Biserica noastră de a avea fondul său propriu de pensune.

Și dacă statului, în baza Art. 21 din Legea pentru Organizarea Bisericii, îi incumbă obligamentul de a pune la dispoziția Bisericii sumele necesare pentru a completa în armonizare cu salariile funcționarilor publici veniturile clerului și plata funcționarilor eclesiastici, din acest obligament rezultă, că statul trebuie să acorde și preoților și funcționarilor eclesiastici, indiferent dacă sunt sau nu membrii ai cassei generale de pensuni a statului, toate sporurile la retribuțiuni ce le acordă funcționarilor publici, așa după cum s'a acordat în trecut, până la începutul anului bugetar 1930, căci **acesta este un drept** garantat de dispozițiile legilor în vigoare.

15. Ajutorarea și carnetele pe C. F. R. pensionarilor Bisericii

Ar fi de dorit să se bugeteze o sumă potrivită pentru ajutorarea preoților pensionați și a preoteselelor văduve și a orfanilor de preoți din Ardeal, cu pensuni de tot necorespunzătoare, cum s'a bugetat până în 1932.

Pentru ca să se vină în alt mod în ajutorul acestor năpăstuiți ai sortii,

ar trebui să li se acorde *carnete pe C. F. R.* cu reducere de 50%, cum se acordă și celor din vechiul regat. Deși s'a cerut în repetite rânduri de Consiliul mitropolitan și de consiliile eparhiale din Ardeal și s'au făcut intervenții prin parlamentari li s'a refuzat acest favor pe motivul nesperios, că ei nu primesc pensiunea dela stat. Acesta nu poate fi un motiv acceptabil, întrucât preoții își primesc salariile dela stat, iar fondurile de pensuni ale eparhiilor se alimentează din reținerile de 10% dela salariul cel primesc dela stat. E nejust și neuman, ca pensionarii Bisericii ardeleni să nu se bucure de favorul ce se acordă din partea statului tuturor funcționarilor publici, pare că nu ar trăi în același stat.

Bugetarea diferitelor ajutoare și cheltuieli

15. Să se înscrie în buget o sumă corespunzătoare din care să se distribue ajutoare la zidiri de biserici, case parohiale și case culturale.

16. Să se ia în buget o sumă pentru acordarea de ajutoare la tipărirea operelor de propagandă religioasă în popor și pentru educația tineretului.

17. Să se ia în buget la fiecare episcopie posturile de *servitori*, cari au fost suprimate în bugetul pe anul 1933/34. În interesul serviciului este absolută nevoie de acești servitori, pe cari episcopiiile nu au de unde să-i plătească.

18. Să se prevadă în buget retribuțiunile personalului dela cele două Mănăstiri: Hodoș-Bodrog și Brâncoveanu și dela cele vre-o 5 schituri din Ardeal, cari sunt la începutul organizării lor și la începutul învierii vieții mănăstirești în Ardeal, lipsit până la unire aproape cu totul de aceste instituțiuni.

19. Să se înscrie în buget cheltuielile materiale ale Eparhiilor și ale Mănăstirilor și Schiturilor, pe cari nu au de unde le acoperi.

Să se ia măsuri pentru votarea unui credit suplimentar necesar la achitarea cheltuielilor materiale pe anul 1933/4, bugetate, dar până astăzi neachitate.

Adaos

Deși nu e chestiune de buget totuși cred, că e bine să fac amintire și de 2 nedreptăți ce se fac Bisericii ortodoxe din Ardeal și cari trebuie să fie cât mai neîntârziat îndreptate, fiind juste și echitabile.

Diplome de licență la Academiiile teologice ortodoxe

Să se acorde și Academiiilor teologice ortodoxe din Ardeal dreptul de a libera diplomă de licență egale în grad și echivalente cu diplomele de licență eliberate de Facultățile ortodoxe, întrucât aceste Academii se conformează legii învățământului superior atât în ceea ce privește condițiile de înscriere a studenților și durata studiilor, cât și în ceea ce privește recrutarea profesorilor, drept ce s'a acordat prin decizia Ministerului Instrucțiunii Nr. 106764 din 1932 cu începere din 1 Oct. 1932 Academiei unite din Blaj (Mon. of Nr. 192 din 1932). Acest drept s'a cerut în repetite rânduri și pe seama Acad. teol. ortodoxe dar până acuma s'a refuzat, deși acestea împlinesc toate condițiile cerute de lege.

Neacordarea acestui drept pricinuște mari dificultăți la recrutarea profesorilor de religie ortodocși pe seama școlilor secundare din Ardeal dintre absolvenții Academiiilor noastre teologice. Astfel profesorii de religie suplitori, absolvenți ai Academiiilor teologice ortodoxe, n'au fost admiși să depună examenul de capaci-

tate înaintea comisiunilor universitare, pe motiv, că diploma de absolvire a acestor candidați nu poate fi echivalată cu licența în teologie. Acești candidați au fost îndrumați să urmeze cursurile unei facultăți de teologie și să-și ia licența.

În contra acestei nedreptăți s'a protestat din partea forurilor bisericești, dar fără rezultat. Ceeace ne jignește este faptul, că în același timp Ministerul instrucțiunii a acordat bisericii unite, ceea ce nouă ne-a refuzat. Acest refuz are urmări simțitoare pentru candidații la posturile de profesori de religie ortodocși și în ceea ce privește salariizarea. Pentru candidații de profesori de religie greco-catolici, absolvenți ai Academiei teologice, s'a ținut examen de capacitate la 1 Noemvrie 1930 în Cluj, înaintea Comisiunii instituită de Ministerul instrucțiunii. Suntem deci în drept să pretindem ca Ministerul instrucțiunii să acorde și Bisericii ortodoxe dreptul pe care l-a acordat înainte cu 4 ani bisericii unite.

Învățământul nostru religios în școala secundară este în suferință din cauză, că profesorii noștri de religie nu pot obține o situație definitivă în învățământ, nefiind admiși la examenul de capacitate.

Și la acest capitol s'ar putea face economii prin suprimarea unor posturi de profesori de religie dela unele culte, pe seama cărora s'au sistematizat catedre, deși au un număr de tot neînsemnat de elevi. Dau două cazuri pe cari le știu și cred că vor mai fi și altele la fel.

La Brașov pentru cei 28 elevi de confesiune greco-catolică română de toate școlile secundare statul sistematizează catedra de profesor de religie și i se acordă întreg salariul catehetului numit pe anul școlar 1933/34 cu ordinul ministerului instrucțiunii Nr. 145.245/1933.

La Lugoj statul sistematizează 2 catedre de profesori de religie, una pentru cei 374 elevi ortodocși și alta pentru cei 44 elevi greco-catolici, câți erau în 1933. Catehizația pe seama elevilor greco-catolici în ambele cazuri ar trebui făcută de preoții locali.

II. Situația de drept a școlii normale din Sibiu

Va trebui satorită *situația de drept a școlii normale ortodoxe „A. Șaguna” din Sibiu*, prin care să se determine drepturile Bisericii și raportul cu Ministerul instrucțiunii în ce privește conducerea școlii. Această școală, cu o vechime din anul 1786, drept recunoscută pentru imensele servicii aduse culturii naționale, dând aproape 3000 de învățători pentru luminarea poporului din Ardeal, și ținând trează în satele ardelenesti dragostea de limbă și neam, organizând în suflete rezistența împotriva culturii ungurești și curenților de maghiarizare, a fost luată cu începere dela 1 Ianuarie 1928 cu cheltuielile de întreținere în bugetul statului, dar până astăzi, deși s'au făcut repetite intervențiuni pe lângă toate guvernele dela cârma țării, nu s'a precizat situația ei, fie prin un acord, fie prin o lege specială.

Când în Iulie 1929, corpurile legiuitoare au votat legea asupra raportului dintre școalele secundare confesionale române și Ministerul instrucțiunii, s'a inzistat în mod deosebit de Arhiepiscopia din Sibiu, ca în această lege să fie încadrată și școala aceasta, dar fără rezultat. A fost încadrată însă școala normală greco-catolică din Blaj, cu o vechime mult mai mică.

În urma acestei preterări s'a solicitat din nou extinderea regimului menționatei legi și asupra acestei școli. Rezultatul nu a fost cel așteptat, ci o adresă lipsită de claritate și precizie (Nr. 14.516 din 1931), neonorată nici măcar cu iscălitura titlatura ministerului de resort, de cu-

prinsul: «Ministerul aprobă să se aplice școalei normale ortodoxe «A. Șaguna» din Sibiu același tratament ce se aplică în prezent școalei normale greco-catolice».

Această adresă stilizată cu o nuanță de depreciere a confesiunii dominante, care așeza situația de drept a școalei noastre în funcțiune de tratamentul nouă necunoscut aplicat unei școale normale greco-catolice, nu știm care și de unde, nu putea să fie mulțumitoare. De aceea pentru evitarea oricărui echivoc s'a cerut din nou printr'o serie de adrese către Președinția Consiliului de miniștri cât și către ministrul instrucțiunii și prin intervențiuni personale, rezolvirea acestei chestiuni în mod legal, echitabil și mulțumitor.

Toate aceste adrese până astăzi au rămas fără răspuns. Intre timp însă printr'un jurnal al Consiliului de miniștri Nr. 3183 din 1933 s'a decis, ca școalelor normale confesionale greco-catolice din Gherla să li se aplice regimul legii pomenite mai sus. Și de astădată, școala normală din Sibiu a fost uitată, deși memoriile numeroase puteau să o susțină în evidența statornică a organelor cu cădere, spre a o soluționa echitabil.

Trebue să amintim, că de fapt astăzi școala normală din Sibiu se bucură de un regim conform cu legea asupra raporturilor dintre școlile secundare confesionale române și Ministerul instrucțiunii, dar acest regim nu are o recunoaștere scrisă din partea guvernului și a forului legiuitor.

Școala normală din Sibiu va implini în anul 1936, unasutăcincizeci de ani de existență. În spatele ei stă un trecut de 148 de ani, care reprezintă un considerabil capital cultural, de muncă națională și de tradiții scumpe Românilor din Ardeal.

Rolul acestei școale în ridicarea culturală, întărirea națională și educația religioasă a Românilor din Ardeal a fost covârșitor, pentru că înainte de unire, timp de 132 de ani a fost așezământul de lumină, care în momentele cele mai grele ale Românilor ardeleni, prin profesorii și învățătorii crescuți de ea, a format elementele de propagandă activă pentru idealul nostru național, salvându-ne ființa etnică.

Rolul ei plin de glorie nu se poate socoti încheiat, ci socotim că trebue să i se dea o strălucire și mai mare.

Această școală de mare vechime, din vitregia vremurilor fără local propriu, a fost adăpostită vremelnic în cazarma «A. Iancu» și este amenințată an de an cu evacuarea.

Pentru serbătorirea cu demnitate a jubileului de 150 de ani și pentru răsplătirea imenselor servicii ce le-a adus statului acest focar de lumină, s'a cerut de nenumărateori ca Statul să-și manifesteze considerația prin zidirea unui local propriu. S'a promis de atâtea ori, dar tot de atâtea ori s'a amânat sub diferite pretexte.

Actualul prim-ministru, G. Tătărescu de acord cu Ministerul instrucțiunii a făcut promisiune categorică, că încă în acest an se va aloca suma necesară pentru începerea zidirii noului local. Acest gest nobil ar răscumpăra în parte și folosința sutelor de localuri de școli primare din Arhiepiscopia Sibiului, lăsate gratuit pentru învățământul primar dela unire până astăzi.

Concluziuni

Acestea sunt pe scurt, unele din doleanțele și dezideratele cele mai arzătoare ale Bisericii noastre ortodoxe. Numai împlinirea lor poate pune într-o cântă Biserica noastră strămoșească în condițiuni mai favorabile de afirmare în slujba sa misionară și națională, iar pe slujitorii altarelor în con-

dițiuni mai omeneste, pentru a-și putea îndeplini misiunea de propoveditori ai Cuvântului dător de viață al Evangheliei Mântuitorului, așa cum se cuvine și cum se așteaptă dela ei în vremurile de acută criză sufletească de astăzi.

Asociația «A. Șaguna» a Clerului ortodox român din Ardeal, însușindu-și aceste desiderate, a înaintat în Martie a. c. forurilor în drept un memoriu pentru susținerea lor. Nu ne îndoim, că și Asociația generală a Clerului ortodox din România, care se întrunește în congres general la București în zilele de 12 și 13 Iunie a. c. va face același lucru.

Pentru realizarea acestor juste revendicări vor trebui făcute toate eforturile, atât din partea erarhilor, cât și din partea parlamentarilor ortodocși, fără considerare la culoarea politică, precum și din partea membrilor «Frăției ortodoxe române», intervenind prin adrese, dar mai ales personal, cu toată stăruința și energia la Ministerul Instrucțiunii și al Cultelor, la cel al Finanțelor și la Consiliul de Miniștri, și în caz de lipsă chiar și la Rege, dând lămuririle necesare și pretinzând împlinirea legitimelor doleanțe ale Bisericii. Mai ales în comisiunile bugetare, cu ocazia întocmirii bugetului Cultelor, când se depun toate stăruințele și toate influințele din partea tuturor pentru a câștiga pe seama lor cele mai mari avantagii și drepturi la bugetul atât de scăzut al Statului, Biserica va trebui să-și aibă oamenii săi, cari să stea de veghe și să apere drepturile Bisericii. Tot așa și la cameră, trebuiesc luate toate precauțiunile ca cele statorite în comisiunea bugetară să nu se schimbe, iar cele neacceptate de această comisiune să se accepte de cameră, pentru ca astfel cu un ceas mai de vreme să i se facă dreptate Bisericii ortodoxe, mereu umilită și nedreptățită. Credem că o intervenire în bloc a tuturor erarhilor va fi mai ducătoare la scop.

Fiind o chestiune de dreptate, nu ne îndoim, că punându-se din vreme și cu toată hotărârea toate stăruințele de cei în drept la forurile cu cădere, se vor lua în considerare aceste doleanțe ale Bisericii. Acest lucru îl putem nădăjdui întrucât cunoaștem bunăvoința și solitudinea arătată până acuma față de Biserica ortodoxă, atât de dl Ministru al Instrucțiunii, Dr. C. Angelescu, cât și de dl subsecretar de stat al Cultelor Al. Popescu Necșești, precum și de dl Al. Lapedatu, Ministrul Ardealului, cari cunosc atât de bine viața bisericească și greutățile cu cari luptă Biserica noastră pentru împlinirea misiunii ei sfinte, care îi este încredințată dela întemeietorul ei Isus Hristos.

Sibiu, 4 Iunie 1934.

V. Nistor

consilier arhiepiscopesc.

Nr. 4860/934 Școl.

1—3

Concurs

La școala normală «Andrei Șaguna» din Sibiu sunt vacante cu începerea anului școlar 1934/35 următoarele catedre:

I. Secția de băieți:

1. catedra de limba franceză,
2. catedra de științe pedagogice,
3. catedra de științe agricole, și
4. catedra de violină

II. Secția de fete:

1. catedra de lucru de mână, țesătorie și sericicultură.
2. catedra de desen (cu complectare la celelalte școale secundare din Sibiu).

Doritorii de a ocupa aceste catedre vor înainta cereri Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, cel mult până la 30 Iunie c.r. cu dovada de studii, de naționalitate și de confesiune ortodoxă.

Sibiu, din ședința secției culturale dela 29 Mai 1934.

Consiliul arhiepiscopesc.

Probleme, fapte, comentarii

Înaltă distincție. — În ședința publică din 28 Mai 1934, Academia Română a proclamat, cu unanimitate de voturi, pe P. S. Sa Episcopul Nicolae al Clujului de membru onorar al ei, în-cununând astfel o stăruitoare și bine-cuvântată activitate bisericească și națională, de aproape șase decenii, a venerabilului episcop din reînviata ctitorie istorică a lui Ștefan cel Mare. Înalta distincție a făcut cea mai bună impresie în toate cercurile clerului și mirenilor din Ardeal.

În același timp aflăm, că înalta instituție de cultură, Academia Română, în ședința dela 30 Mai 1934, apreciind o activitate neobosită și multilaterală, a ales pe P. S. Sa Episcopul Grigorie al Aradului membru de onoare al Academiei.

Această distincție se resfrânge și asupra eparhiei Aradului, și nu mai puțin asupra Ardealului, locul de naștere al activului Chiriarh.

„Viața Ilustrată”, cea mai bună revistă de familie, apare sub auspiciile FOR-ului, secția Sibiu. Nrul nou, din Iunie, conține material variat și interesant și multe ilustrații de actualitate. Direcția revistei adresează cititorilor următoarele: „Viața Ilustrată” s'a bucurat dela început de o primire dintre cele mai călduroase din partea opiniei publice. Dovadă maldărul de felicitări pe care le-a primit redacția, ca și chipul elogios în care presa a ținut să taie la răboj apariția celor dintâi trei numere ale revistei. Noi, ceice ni-am luat de bună voie sarcina de a publica revista de familie „Viața Ilustrată”, ne vom da toată silința să mulțumim și pe viitor așteptările cititorilor noștri, ori câte jertfe ni s'ar cere pentru aceasta, fiind conștienți că osteneala noastră este pusă în slujba celui mai sfânt ideal: al bisericii și al neamului. În schimb rugăm pe iubii noștri cititori să prețuiască jertfa noastră și să ne dea binevoitorul lor concurs, trimițându-ne cât mai neîntârziat modestul abonament: 200 Lei pe un an; 100 Lei pe o jumătate de an.

În sesiunea extraordinară a corpurilor legiuitoare, care se deschide la 14 Iunie, se va lua în discuție noul proiect al codului penal.

Articolele 481—483, din acest proiect de cod penal, reglementează una din cele mai păgubitoare infracțiuni: avortul. Modul, cum este reglementată și sancționată această infracțiune, oglindește ideile a unei lumi care toate le vede prin prisma materialismului. Când facem această afirmație ne gândim la cazurile care sânt scoase de sub rigoarea legii. Legiuitorul consfințește în aceste cazuri, care admit avortul, concepția materialistă despre viață, concepție care va avea grave repercursiuni asupra vieții neamului nostru. Când se admite că avortul nu constituie o infracțiune și deci nu este pasibil de pedeapsă în anumite cazuri, se consacră concepția în virtutea căreia viața nu mai este considerată ca un bun dumnezeesc, cu rosturi superioare, ci este privită ca un simplu bun material, lăsat la liberul arbitru al fiecărui individ, care se poate folosi de el așa cum vrea, îl poate înstrăina, îl poate chiar distruge. Acest lucru este grav. Prin aceasta se consacră o crimă. Legiuitorul capitulează în fața concepției materialiste, prin care deschide larg porțile desfrâului. Înfrânge porunca lui Dumnezeu, care oprește omuciderea. Aplicarea acestei legi va însemna amurgul unor frumoase tradiții familiare.

Iată pentru ce admiterea avortului a stârnit o vâltoare de discuții și proteste. Fără îndoială, intenția comisiei

care a înțocmit proiectul, precum și a membrilor Consiliului legislativ, a fost bună. Ei au vrut să făurească o legiuire penală ideală, s'o modernizeze. Dar traducerea în realitate a acestor nobile gânduri s'a făcut cu atingerea regulilor de morală.

Dreptul de a suprima viața copilului nu poate fi justificat prin considerații de ordin medical sau eugenic. Nici în urma constatării că deși prohibit, avortul se practică astăzi pe o scară întinsă, deci, legiuitorul nu face altceva decât să consfințească o stare de fapt...

Nimic nu justifică admiterea avortului: înaintea lui Dumnezeu și oamenilor cu conștiința trează.

Dar, nu numai în fața legilor morale nu poate fi legitimat avortul, — nici din punct de vedere juridic nu poate fi justificat. Este destul să amintim că avortul intră în cadrul dreptului natural, drept care este comun tuturor oamenilor și este imuabil. În Institutiones, un minunat tratat de legislație romană, alcătuit de împăratul Iustinian, se spune că dreptul natural este acela care e respectat de toate popoarele pământului, fiind instituit de providența divină, și care rămâne deapaururi în vigoare și neschimbat, spre deosebire de legislația pe care și-o făurește fiecare stat în parte.

Procrearea copiilor aparține dreptului natural, etern, în domeniul căruia legiuitorul n'are dreptul să inoveze sub nici un motiv.

În concluzie: din punct de vedere moral suprimarea copilului prin avort este un păcat strigător la cer, ear din punct de vedere juridic este o infracțiune care nu poate fi scoasă de sub rigorile legii penale.

V. Sămărtineanu.

Din străinătate

Situația religioasă în Germania.

Episcopul anglican, Dr. Gerge Bell de Cicester, care este președintele comitetului executiv al Organizației creștinismului practic, a convocat pe membrii comitetului la ședință, care se va ține în Danemarca în August a. c. Se va discuta, pe baza unui referat, problema: „Biserica, statul și lumea de azi”.

Tot în această întrunire se va lua în examinare situația bisericească și hitlerismul, cu considerare la libertatea evangheliei și postulatele autorității statului.

Putem informa publicul nostru cititor, că episcopul anglican a arătat dela început simpatie publică pentru principiul național în creștinism și e un apărător fervent al bisericilor creștine naționale. Dar în același timp el revendică dreptul de autonomie al bisericii în stat.

Plebiscitul din regiunea Saar. După cum se știe, în regiunea Saar aparținătoare imperiului german, se va face anul viitor un plebiscit. Populația e germană și e catolică. Se credea că această populație nu se va desface din corpul statului german. Dar de când Vaticanul e în conflict cu nazismul, populația este stimulată să pună condiții categorice, că numai dându-i-se absolută libertate religioasă, va vota pentru alipirea la Germania.

Agenți catolici și ai semitismului lucrează pe puteri pentru a împiedeca întărirea hitlerismului.

Catolicii din Germania se văd înăbușiți de hitlerism. Din această cauză Concordatul Germaniei cu Vaticanul se clatină și a brogarea lui vine din partea Romei.